

KIRJE KESKUSKOMITEAN JÄSENILLE

Kalliit ystävät! Boris kertoi minulle, että viisi Keskuskomitean jäsentä (hän, Loshad, Valentin, Mitrofan⁸⁶ ja Travinski) ovat antaneet minulle moitteen äänestyksestäni Neuvostossa edustajakokouksen puolesta sekä agitaatiostani edustajakokouksen hyväksi. Pyydän jokaista noista viidestä vahvistamaan minulle tuon seikan tai selittämään sitä, koska en voi käsittää, *kuinka* kollegion jäsentä voidaan moittia siitä, mitä tämä jäsen on tehnyt oikeuden ja velvollisuuden mukaisesti. Voidaan olla hänen kanssaan eri mieltä, voidaan kutsua hänet pois Neuvostosta, mutta „moittiminen” on kummallista, sillä niin kauan kuin olin Neuvostossa, minä *en voinut olla* äänestämättä vakaumukseni mukaisesti. Samoin myös agitaatio edustajakokouksen puolesta on puolueen jokaisen jäsenen ja Keskuskomitean jokaisen jäsenen oikeus, joten kollegion valtuudet jäsenen suhteen eivät voi (enempää muodollisesti *kuin moraalises-tikaan*) rajoittaa ketään meitä tässä oikeudessa. Minä olen vain velvollinen ilmoittamaan, että puolet tai enemmän kuin puolet Keskuskomitean jäsenistä ovat edustajakokousta vastaan.

Mitä tulee Neuvostoon, niin asiat ovat nyt järjestyneet näin: Boris on nimitetty (viidellä äänellä, kuten hän sanoo) Kolin sijaan. Minun eroani (kuten hän sanoo) ei ole hyväksytty. Otan erohakemukseni takaisin ja jään Neuvostoon. Tältä puolen konflikti on selvitetty, ja pyydän vain selityksiä „moitteen” johdosta.

Mutta paljon tärkeämpi konflikti on seuraava: Boris ilmoitti minulle, että hän katsoo mahdolltomaksi jäädä Keskuskomiteaan, jos minä (1) en lopeta agitaatiota

edustajakokouksen puolesta ja (2) en ryhdy vastustamaan edustajakokousta. Minä en tietenkään voi tehdä kumpaakaan ja siksi vastasin Borisille, että selvitän asian *kaikkien* Keskuskomiteassa olevien työtovereiden kanssa ja sitten *annan hänelle vastauksen*, joka tulee koskemaan sitä, eroanko *minä* Keskuskomiteasta vai enkö. Tämän konfliktin vuoksi, joka uhkaa viedä siihen, että yksi keskuudestamme (tai jopa Keskuskomitean toinen osa) eroaa, katson äärimmäisen tärkeäksi seikkaperäisen, rauhallisesti ja asiantunteumuksella tehdyn selityksen esittämisen. Minä olen Borisiin hyvin tyytymätön sen vuoksi, että hän esitti „ultimaatuminsa” lukematta *Newoston pöytäkirjoja* (sangen tärkeitä!) kuin myöskään kirjastani *, jossa selitän *periaatteellista* kantaani. Onko järkevää kärjistä konfliktia ottamatta selvää hyvin mutkikkaasta kysymyksestä?? Onko järkevää kärjistä sitä, kun *tärkeimmässä* me olemme solidaarisia (ainakin se Keskuskomitean nimessä annettu julkilausuma, jonka Valentin oli kirjoittanut ja joka oli lähetetty meille, mutta *ei tullut perille*, ja josta Boris minulle kertoi, korostaa meidän yhteistä periaatteellista kantaamme organisaatiokysymyksessä erotukseksi vähemmistön opportunistisesta kannasta)? Jopa edustajakokouksenkin suhteen olemme eri mieltä vain määrääkää koskevassa kysymyksessä, sillä Boris ei lainkaan kieltäydy siitä, että edustajakokous kutsutaisiin koolle 1/2 vuotta — vuotta myöhemmin. Katsokaahan, kuinka asia on: lain mukaan edustajakokous on pidettävä ensi kesänä; olen sitä mieltä, että *parhaimmassa* tapauksessa, agitaatiomme täydellisesti onnistuessa, koollekutsuminen *ei ole mahdollista* ennemmin kuin puolen vuoden kuluttua, ja luultavaa on, että se pitkittyy enemmänkin. Osoittautuu, että „erimielisyytemme” rajoittuu ajankohdan määrittelemiseen! Onko järkevää erota sen takia? Katsookaahan asiaa pelkästään poliittiselta näkökannalta: Boris sanoo, että agitaatio edustajakokouksen puolesta ei ole sovitettavissa yhteen myönteisen työn lujittamisen kanssa ja että ensimmäinen vahingoittaa toista. Minä en yhdy mieliteeseen tuosta yhteensoveltumattomuudesta, mutta olettakaamme vaikka niin, että Boris on oikeassa. Olettakaamme, että hän saa aikaan sen, että ne, jotka tässä kysymyksessä ovat toista mieltä kuin hän, poistuvat Keskuskomiteasta.

* Ks. tätä osaa, ss. 191—410. *Toim.*

Mikä on tulos? *Epäilemättä* — agitaation hirveä kärjistyminen, Keskuskomiteaan suhtautumisen kärjistyminen enemmistön taholta, se, että Borisillekin kärjistyy hänelle epämieluisa toiminta edustajakokouksen vastustamiseksi. Onko järkevää sillä tavalla kärjistää asiaa? Boris sanoo, että hän on edustajakokousta vastaan, sillä edustajakokous on kahtiajakaantumista. Minun mielestäni Boris huomioi tässä nykyisen ja huomispäivän tilanteen väärin, mutta vaikka Boris olisi oikeassakin, niin saatuaan aikaan meidän poistumisen Keskuskomiteasta hän siten *voimistaa* hirveästi kahtiajakaantumisen todennäköisyyttä, nimittäin sillä, että kärjistää epäilemättömästi tilannetta. Konfliktin kärjistäminen Keskuskomitean sisällä ei ole järkevää miltään kannalta.

Oikeastaan me olemme eri mieltä Borisin kanssa *vain* siinä, että hän katsoo kahtiajakaantumisen 3. edustajakokouksessa kiertämättömäksi, mutta minä epätodennäköiseksi. Kumpikin olemme sitä mieltä, että 3. edustajakokous antaa enemmistön meidän puolestamme. Boris luulee, että vähemmistö eroaa puolueesta: emme me eikä Martovkaan voi muka hillitä äärimmäisiä. Luulen, ettei Boris ole ottanut huomioon nopeasti kehittyvää tilannetta, joka ei ole tänään sellainen kuin eilen ja huomenna ei ole sellainen kuin tänään. Boris on eilisen tilanteen katsantokannalla (jolloin rettelöinti työnsi periaatteet taka-alalle, jolloin *voitiin* panna toivo sovittamiseen, villasella painamiseen, henkilökohtaisten myönnytysten menestykseen). Tuo tilanne on ollut ja mennyt, kuten kirjassani seikkaperäisesti todistan ja kuten todistaa yleinen tyytymättömyys uuteen „Iskraan” (jopa niin säyseiden henkilöiden taholta, kuin on Keskuskomitean kirjallisuusryhmä Venäjällä). Nykyinen tilanne on jo toisenlainen: periaatteet työntävät rettelöinnin syrjään. Kysymys ei ole enää kooptaatiosta, ei likimainkaan. Kysymys on siitä, *onko uusi „Iskra” periaatteessa oikeassa?* Juuri se tyytymättömyys uuden „Iskran” periaatteelliseen asenteeseen, joka tulee kiertämättömästi yhä vain kasvamaan ja kasvamaan, saa aikaan yhä voimakkaampaa agitaatiota edustajakokouksen puolesta: tälle seikalle Boris ei anna arvoa. Huominen tilanne työntää rettelöinnin vieläkin enemmän taka-alalle. Toisaalta vähemmistökään ei voi moraalisesti ja poliittisesti vetäytyä pois (sitä varten tarvittava

hetki, joka Liigan edustajakokouksen jälkeen oli olemassa, *on menetetty*). Toisaalta, kuten *jo Neuvostossa* sanoin (vieläkin kerran kehoitan teitä kaikkia lukemaan välttämättömästi Neuvoston pöytäkirjat, ennen kuin ryhdytte ratkaisemaan vaikeaa kysymystä), me emme lainkaan vastusta sopimusta. Minä ilmoitan kaikkien tietoon, että henkilökohdaisesti *ehdottomasti* suostun (1) takaamaan kaikille entisille toimittajille, että kaikki se, mitä he kirjoittavat, julkaistaan puolueen kustannuksella ilman muutoksia ja ilman huomautuksia; (2) keskeyttämään 4. edustajakokoukseen saakka Keskuskomitean oikeuden nimittää ja erottaa paikallisten komiteoiden jäseniä; (3) takaamaan erikoisella päätöslauselmalla *vähemmistön* erittäin arkaluontoiset oikeudet ja jopa (4) — *ehdollisesti, ä ä r i m m ä i s y y d e n v a r a l t a* — tekemään „Iskran” neutraaliseksi poistaen siitä molemminpuolisen polemiikin (kummankin osapuolen käytännönmiesten komission avulla j.n.e.). Ajattelen, että 3. edustajakokouksen vähemmistö, ollen vähäisenä vähemmistönä, ei voi sellaisessa tilanteessa poistua edustajakokouksesta. Ajattelen, että 3. edustajakokouksessa me hälvennämme lopullisesti, virallisilla päätöksillä hälvennämme „piiritystila”-harhakuvan ja pääsemme siihen, että kiistoja tullaan käymään *häiritsemättä myönteistä työtä*. Siinähan on kriisin ydin! Siihen minä pyrin Neuvostossa, sen puolesta tulee olemaan varmasti $\frac{8}{10}$ edustajakokouksesta! Tiedän erittäin hyvin, että siihen pyrkii myös Boris, mutta ilman edustajakokousta siihen ei voida päästä. Boris luulee väärin, että me olemme aloittaneet rynnäkönnön (agitaatiolla edustajakokouksen puolesta) ja että vähemmistö on sen vuoksi kiihoittunut. Päinvastoin: vasta monien kirjeiden ja kehoitusten jälkeen me ennen Neuvoston istuntoa ja Neuvostossa puhuimme edustajakokouksen puolesta, ja vasta agitaatiolla me näytimme jonkin verran voimaamme. Ken ei halua joutua Plehanovin naurettavaan (hyvä vielä, jos vain naurettavaan!) asemaan (lukekaa alakertakirjoitus 65. numerosta), sen on avoimesti ja suoraan asennoiduttava taistelussa. Agitaatiota edustajakokouksen puolesta ei voida nyt millään pysäyttää. Siihen pitää suhtautua sietävästi, tai jos niin halutaan sanoa, neutraalisesti, ja silloin se ei haittaa myönteistä työtä. Kiihkoileminen tuota agitaatiota vastaan on hyödytöntä.

Pyydän hartaasti *jokaista* Keskuskomiteasta vastaamaan minulle. Meidän täytyy välttämättä käydä neuvottelut loppuun saakka ja selittää itsellemme asia voidaksemme työkennellä yhdessä ei ilman eräitä erimielisyyksiä, mutta ilman konflikteja ja ilman keskinäisiä ulosheittämisä.

*Kirjoitettu toukokuun 13
(26) pnä 1904*

*Ju'kaistu eräin muutoksin
v. 1904 kirjasessa: N. Shahov.
„Taistelu edustajakokouksen
puolesta“, Geneve*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*
